

MARIBORSKI VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gospodska ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2458
izdaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 10. uri / Velja mesечно prejemam
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaši po časniku / Oglaši
sprejema tudi oglašni oddelki „Jutra“ v Ljubljani / Poštni števki redom St. 11.400

Cena 1 Din

Napori Italije in njen končni cilj

ZAHTEVA PO REORGANIZACIJI DRUŠTVA NARODOV.

Kdor zasleduje pazljivo evropsko mednarodno politiko, se mora uhnote čuditi trdoživosti Mussolinijevih naprov, da bi kakorkoli dosegel svoj cilj. Prva leta svoje vladavine se je lotil z vso intenzivnostjo rušenja Jugoslavije, ker je spoznal, da mu je pri njegovih imperialističnih in hegemonističnih načrtih najbolj na poti. Takrat je vodil več ali manj neposredno, in tako je ostala njegova taktika do nekako pred dve maletoma. Takrat je pa nenadoma spoznal, da po tej poti ni mogoče do cilja, zato se je z vso silo lotil revizionizma. Računal je, da se mu bo potem revizionističnih stremljenj Bolgarije, Madžarske in Nemčije posrečilo zrušiti Jugoslavijo in ustvariti novo Podonavje in nov Balkan, na katerem bi Italija uveljavila svojo hegemonijo. Bil je prepričan, da se mu bodo revizionistični načrti posrečili s pomočjo moralnega in diplomatskega pritiska. Poglobitev pogodb male antante ob začetku letošnjega leta je pa podrla tudi te njegove upe. In od takrat datira italijanska taktika velikih ovinkov.

Da bi razbil zvezo med Francijo in državami male antante, je forsiral nenašoma pakt štirih velesil. Namen te akcije je bil ustvariti forum štirih velesil, na katerem bi bili dve velesili, Italija in Nemčija, direktno za revizijo mirovnih pogodb in meja, tretja, t. j. Anglia bi se dala za revizijo na koncu koncev tudi pridobiti, morda vsaj posredno, četrta, Francija, bi pa bila tako osamljena in prisiljena vdati se volji večine. Toda tudi s paktom štirih ni imel duce Benito Mussolini več sreče kakor z neposrednim revizionizmom. Spoznal je namreč, da bo ostala praktična moč pakta štirih velesil tako dolgo iluzorna, dokler bo obstajalo v Ženevi Društvo narodov s statutom, ki zagotavlja enakost vseh držav, torej tudi male antante in Poljske. In čim je v Mussoliniju dozorelo to spoznanje, takoj se je porabil tudi načrt za rušenje Društva narodov samega. To je bilo treba najprej oslabiti in v ta namen se je porabil izstop Nemčije. Ker pa tudi ta izstop dejansko ni spremenil položaja, je bilo treba zagroziti še z izstopom Italije. Ta grožnja je služila nato za podlagi sklepa velikega fašističnega sveta, sprejetega te dni. Sklep se glasi, da more ostati Italija še nadalje v Društvu narodov samo pod pogojem, da se temeljito spremene njegova pravila.

Kaj hoče s tem Italija? Dejansko isto, kar je hotela s paktom štirih velesil. Društvo narodov nai se preuredi tako, da bodo v njem odločale samo veliese, male in srednje države pa se jim

bodo morale v vsem pokoriti. Če bi se to zgodilo, bi izgubili mala antanta in Poljska svoja zastopnika v svetu te ženevske institucije, a izpadli bi seveda tudi sporadični zastopniki vseh ostalih malih in srednjih držav. Društvo narodov bi postalo tedaj isto, kar forum štirih velesil po paktu štirih. Položaj Francije, odločene od podpore male antante, Poljske in Belgije, bi bil v prenovljenem Društvu narodov enak, kakor v okviru pakta štirih. Revizija mirovnih pogodb in meja bi se spet lahko diktirala. V tem primeru bi se seveda Nemčija takoj vrnila v Ženevo, morda pa tudi Japonska, ki bi izkoristila diktaturo velesil proti Kitajski. Mussolini je zatrjeval, da bi potem pristopili tudi Amerika in Rusija, toda iz Washingtona in Moskve to zanikajo. To je torej zadnji Mussolinijev načrt, da bi dosegel svoj namen: razbitje male antante in v prvi vrsti Jugoslavije ter oslabitev Francije. Kakor sledi iz tega, se poslužuje pri vsakem novem poižusu večjih ovinkov, toda tisti, ki pazijo na njegovo pot, vidijo vsakokrat kam je namenjen, tudi če krene navidezno v čisto nasprotno smer.

To so Francija in njeni zaveznički Edino ob občudovanja vredni neizprostnosti in budnosti Francije so se razbil, doslej vti Mussolinijevi načrti, neposredni in posredni, in razbil se bo tudi najnovejši, ki zasledjuje reorganizacijo Društva narodov. V Parizu so te dni odgovorili Rimu tako odločno, da ne more biti nobenega dvoma več, da je tudi ta najnovejši Mussolinijev maneversko obsojen na neuspeh. Sam francoski zunanjji minister Paul Boncour je podal izjavno, v kateri je dejal, da Francija nikoli ne bo privolila v tako reorganizacijo Društva narodov, kakor si jo želi Italija, pa četudi ga zato zapusti. Francija se ne pusti ločiti od svojih zaveznikov, ne dovoli razdelitve držav na vladajoče in podrejene, ne dovoli revizije mirovnih pogodb in s tem seveda tudi ne razbitja držav male antante in hegemonije Italije v Podonavju in na Balkanu. Pariz bedi kakor detektiv nad vsako gesto fašističnega Rima, da ji še pravočasno določi pomen in moč ter ji odbije ost. Kakor je torej občudovanja vredna vztrajnost Italije je pri zasedovanju svojih ciljev, tako je vredna občudovanja tudi čuječnost in neizprostnost Francije. Če pa vodi tako politiko sedanja francoska vlada, ki je še najbolj elastična, bi vodila vsaka bolj desno orientirana še odločneje. Tako je že sedaj gotovo, da Mussolini tudi reorganizacije Društva narodov po svoji sedanjem zamisli nikoli ne bo dosegel.

Angleški upor proti Mussolinijevim načrtom

DRUŠTVO NARODOV NAJ RAJŠE RA ZPADE, KAKOR DA BI POSTALO ORGAN HITLERIZMA IN FAŠIZMA.

PARIZ, 11. decembra. Po londonskih poročilih sloviti angleški publicist Garvin zelo ostro kritizira italijanski načrt za preosnovo Društva narodov. Garvin pričnava, da je ugled Društva narodov oslabel, trdi pa, da italijanski načrt ne bo prav nič pomagal za pridobitev ponovnega ugleda. Italijanski načrt, pravi Garvin, preveč diši po poskusih složnega sodelovanja med hitlerizmom in fašizmom, ki bi rada zavolevala vso Evropo. Prav zato pa bi izvedba tega načrta samo še povečala Mussolinijev moč. Preden pa bi postalo Društvo narodov hitlerjevsko ali fašistično orože, je bolje, da preteha delovati. Končno še opozarja Gar-

vin Italijo, da vsebuje pangermanski načrt samo razdrobitev velike Italije. Tudi Wickham Steed je mnenja, da Italija, ki želi razna pogajanja in pakt Društva narodov ločiti od versailleske pogodbe, stremi za tem, da bi sebe osvobodila obveznosti, ki jih je sprejela v Locarnu.

HITLERJEV SPOR S CRNCI.

PARIZ, 11. decembra. Iz Monroie poročajo, da je sklenila vlada afriške črnske republike izgnati vse Nemce, če uveljavlja Hitler zakon o manjvrednosti črncev. Večina trgovcev v Liberiji je Nemcov.

Manifestacija bratstva Južnih Slovanov

SPREJEM IN BIVANJE BOLGARSKE KRALJEVSKE DVOJICE V BEOGRADU. KONFERENCA MUŠANOVA S SRŠKIĆEM IN JEVTIĆEM. OBISK V SKUPŠČINI IN SENATU. ODLIKOVANJA POLITIKOV IN SPREMSTVA.

BEograd, 11. decembra. Prestolni Beograd preživila včeraj in danes zgodovinske ure izrazov priateljstva in bratstva Jugoslovanov in Bolgarov, ki jim prisluškuje tudi druga južnoslovenska prestolnica Sofija. Takega sprejema, kakor ga je pripravil Beograd včeraj bolgarskemu kraljevskemu partu in spremstvu, že dolgo nismo videli. Sprejem je bil najvječastnejši ob prihodu ob 15. uru na kolodvoru in pred kolodvorom. Z dvornim vlakom, okrašenim s cvetjem, zelenjem ter bolgarskimi in jugoslovenskimi trobojnici, so se pripeljali Nj. Vel. kralj Boris III., Nj. Vel. kraljica Ivana, Nj. Vis. princ Ciril, ministrski predsednik in zunanjji minister Nikola Mušanov, maršal dvora Panay in drugi. Na kolodvoru so jih sprejeli Nj. Vel. kralj Aleksander I., Nj. Vel. kraljica Marija, Nj. Vis. princ Pavel in Nj. Vis. princesa Olga ter vsi člani vlade, predsednika senata in skupščine, zastopniki vojske, cerkve itd., zunaj pa množica najmanj 50.000 ljudi, ki je navdušeno vzklikala bratstvu z Bolgari in obema vladarjem. Po sprejemu so se visoki gosti odpeljali z avtomobili v dvor, ob 16. uri pa na Dedinje, kjer bodo nastanjeni. Na sporednu je med drugim izlet k grobu neznanega junaka na Avali in kralja Petra na Oplencu. Bolgarska vladarska dvojica ostane pri nas štiri dni.

BEograd, 11. decembra. Člani bolgarske in naše vladarske hiše so se udeležili danes dopoldne lova v okolici Zemuna, popoldne pa napravijo izlet na jahti »Dragor« po Savi in Donavi. Ob 21. uri bo na dvoru galadiner s koncertom, na katerem nastopi tudi slovenski pianist Ivan Noč.

BEograd, 11. decembra. Bolgarski ministrski predsednik Mušanov je obiskal danes s poslanikom Kluševanom ministarskega predsednika dr. Srškića. Razpravljala sta več ko pol ure o naših in bolgarskih razmerah. Nato je Mušanov odšel v skupščino, kjer je bil slovensno sprejet, enako pa tudi v senatu. Ob 11. uri se je podal k zunanjemu ministru Jevtiću in dolgo konferiral z njim. Ob 13.30 je bil pri dr. Srškiću banket.

BEograd, 11. decembra. Kralj Boris je odlikoval dr. Srškića z najvišjim bolgarskim odlikovanjem, velikim križem sv. Aleksandra. Kralj Aleksander je pa odlikoval Mušanova z velikim križem Jugoslovanskega orla, poslanika Kluševanova, dvornega svetnika Grueva in dvornega maršala polkovnika Panova z redom Jugoslovanske krone I. reda, z istim redom II. reda pa dvorno domo Petrovico-Čomakovo, polkovnika Lukaša, stotnika Berdarova ter osebna tainika kralja in kraljice Petre in Naumova.

Nova Španija v boju z revolucion

OD SOBOTE DALJE SKUŠAJO LEVIČARJI OSVOJITI OBLAST V REPUBLIKI Z REVOLUCIJO. NEVAREN POLOŽAJ.

MADRID, 11. decembra. Predvčerjšnjim in v noči na preteklo nedeljo so izbruhnili po vsej Španiji hudi revolucionarni nemiri, v katerih je bilo doslej 40 mrtvih in več sto ranjenih. Vlada je sicer včeraj popoldne objavila, da je gospodar situacije, toda iz vseh krajev države prihajajo vesti, da trajala revolucija še dalje. Pri atentatu na progi Barcelona—Seville je bilo ubitih 10 ljudi in ker atentator ni konča ne kraja, so železnice sklenile ustaviti ves promet. Ekstremisti zažigajo cerkve in samostane, v Lacorni pa so progasili generalno stavko. Ves javni promet je ustavljen, ne izhaja pa tudi noben časnik. V Madridu je eksplodiralo

okrog 600 bomb, ki so povzročile precejšnjo škodo. Vstaši pa tudi vsepovod kjer le morejo raztrgajo vse telefonske in brzovne zveze, tako da so nekatera mesta popolnoma odrezana od sveta. V provinci Huesta so se nekatera mesta popolnoma predala vstašem. V Barceloni je bila v neki kavarni strahovita eksplozija, ki je povzročila ogromno materialno škodo in zahtevala večje število človeških žrtev. Med temi žrtvami sta bila tudi dva znana anarhistični brata Adarreria. V Saragozi je prišlo tudi do hudi pouličnih nemirov in krvavih preteporov in je več sto mrtvih.

Pobeg nemškega princa iz Avstrije

DUNAJ, 11. decembra. »Politische Korrespondenz«javlja, da je princ Bernhard Sachsen-Meiningen s svojo ženo, s katero sta bila radi dokazane nacionalno-socialistične propagande obsojena na 6 tednov zapora, pobegnil v Italijo. Prince Sachsen-Meinigen je bil obsojen, da prestane kazenski v Wöllersdorfu, vendar pa je bila izvršitev sodbe po ponovnih intervencijah nemškega poslanstva dvakrat preložena, kar je princ izkoristil za beg s svojega posestva pri Celovcu. Odgovorni policijski komisar, ki le imel nalogo stražiti princa, je bil takol odpuščen iz službe. Vso nadaljnjo preiskavo pa bo vodil poseben varnostni organ, ki je bil poslan v Celovec. Tudi so včeraj pripeljali večje število znanih narodnih socialistov, ki bodo internirani v Wöllersdorfu.

RAZPUTST ORGANIZICIJE ROMUNSKEGA FAŠISTOV.

BUKARESTA, 11. decembra. Vlada je razpustila fašistično organizacijo »Železno gardo« z vsemi podorganizacijami. Pri izvajaju odredb o razputstju so povzročili fašisti v Bukarešti in drugod nemire. Pri tem so bili nekateri policijski organi in fašisti celo ubiti in ranjeni. Doslej je arretiranih okoli 300 fašistov. Sinoč so bile tu demonstracije akademikov in članov razpuščenih organizacij. (O romunskem fašizmu smo napisali pred dnevi v »Večerniku« uvodnik.)

ITALIJANSKI DRŽAVNI PRIMANJLJAJ.

RIM, 11. decembra. Osnutek italijanskega državnega proračuna za prihodnje leto izkazuje 17.663 milijonov dohodkov in 20.636 milijonov izdatkov. Primanjkljaj znaša skoraj 3 milijarde. Z enakim primanjkljajem zaključi tudi letošnje obračunsko leto.

Dnevne vesti

Visoko odlikovanje generala Rudolfa Maistra. Z ukazom Nj. Vel. kralja je odlikovan z redom sv. Save I. stopnje divizijski general v rezervi g. Rudolf Maister. K visokemu odlikovanju iskreno čestitamo osvoboditelju našega mesta in negovega zaledja!

Ustanovitev gasilske zajednice. V smislu novega gasilskega zakona so imele v zadnjem času vse gasilske župe in vsa gasilska prostovoljna društva svoje izredne občne zbore, na katerih so bile izvoljene nove uprave, kakor jih predvideva zakon o gasilstvu. Včeraj pa je bil v Ljubljani občni zbor vseh žup in društev v Sloveniji, ki ga je vodil bivši starešina Jugoslovenske gasilske zveze v Ljubljani Josip Turk in na katerem je bila izvoljena Gasilska zajednica za Slovenijo ter njen vodstvo. Za starešino je bil izvoljen Josip Turk.

Javna zahvala. Ob prenestitvi prijubljenega primarija kirurškega oddelka mariborske splošne bolnišnice g. dr. Lavriča se bolniki kirurškega oddelka najtopleje zahvaljujejo odhajajočemu gošpodu primariju za njegovo požrtvovanost in uspešno prizadevanje v prid bolnikov kirurškega oddelka ter mu žele vso srečo na novem mestu. Prav tako se prisrčno zahvaljujejo usmiljenim sestram za blagodušno oskrbo, s katero so jih lajšale bolečine.

Uvedba nove avtobusne vožnje. Ravnateljstvo mestnega avtobusnega podjetja opozarja prebivalstvo Kamnice in Bresterne, da je uvedlo popoldansko vožnjo in bo vozil mestni avtobus vsak sredo iz Maribora z Glavnega trga ob 17.30, iz Kamnice 17.38, iz Bresterne, gostilna Bruderman, povratek ob 17.50, iz Kamnice na povratku 17.58, s prihodom v Maribor ob 18.06.

Občni zbor Zveze mladih intelektualcev bo v nedeljo, dne 17. decembra t. l. ob pol 10. uri v veliki dvorani Delavske zbornice. Dostop imajo samo člani zveze s člansko izkaznico.

Tri razpisane službe. Razpisane so službe treh banovinskih cestarjev v območju celjskega okrajnega cestnega oddelka in po enega cestarja v ptujskem in murskosoboškem okraju. Prosilci ne smejo biti mlajši od 23. in ne starejši od 30 let. Prošnje morajo vložiti do 31. t. m. in dobe vsa podrobnejša pojasnila pri zadevnih okrajnih cestnih odborih.

Gruštrovo »Sola in dom« v Mariboru. Odbor društva »Sola in dom« v Mariboru se je sledče konstituiral: predsednik dr. Leopold Poljanec, podpredsednik Franc Minařík, blagajnica Štefanija Plananova, tajnik Franjo Žebot. Predsednik nadzorstva Franc Rožman. Člane sprejemajo posamezna šolska vodstva in člani odbora.

Starešine AKD »Jadrana« imajo svoj redni sestanek v torek 12. t. m. ob 20. uri v lovski sobi pri »Orlu«. Vljudno vabljeni so tudi starešine izven Maribora.

Starešinsko društvo »Triglava« ima v torek, dne 19. t. m. ob 20. uri v lovski sobi hotela »Orel« izredni občni zbor z dnevnim redom: 1. počastitev spomina po blagopokojnem predsedniku prof. Brolihu; 2. volitev novega predsednika in enega odbornika. Vsi gg. starešine so vabljeni, da se tega obč. zabora v čim večjem številu udeleže. — Odbor.

Starešine akademskih društev »Triglava« in »Jadrana« imajo svoj prvi skupni sestanek v torek, dne 12. t. m. v lovski sobi hotela »Orel«. Vljudno vabljeni so tudi starešine obeh društev izven Maribora.

Obrtniki tujih državljanov imajo prav tako dolžnosti do naše države in poleg tega so dolžni v isti meri spoštovati naš narodni jezik in naše narodne ustavove, kakor vsak naš državljan. To pribijemo radi tega, ker je v Mariboru vrsta tu rojenih in od rojstva v Mariboru živečih podjetnikov, ki so pa avstrijski državljanji. S tem se odtegnejo državljanškim dolžnostim, uživajo pa vse državljanške pravice. Opozarjamо pristojno oblast, da danes v dobi brezposelnosti reši vprašanje koncesij vseh mariborskih tujih državljanov v korist domačinov.

Nočna lekarniška služba. Ta teden imajo nočno lekarniško službo Königova lekarna »Pri Mariji Pomagaju« na Aleksandrovi cesti.

Prošnja revne obmejne dece. Pa saj skoraj prositi ne upa, ta naša revna deca, ki je malokatero leto pričakovala tako brezupno in potro božičnih praznikov ko letos! — Dvakrat je pri nas divala in uničevala huda toča in pomagače so ji še mnoge druge vremenske neprilike, zato pa ni za prodajo nobenih pridelkov, saj jih še za hrano ne bo dovolj. Brez pridelkov pa ni denarja ne oblek ne obuvala ne šolskih potrebščin itd. Kdo naj nam pomaga? O, vemo, božiček onstran Mure se kakor vsako leto tudi letos ponuja, je radodaren, je bogat, a mi slovenski otroci rajši trpimo, kot bi sprejemali darove iz sovražnih rok. Imeli bomo pri Sv. Marjeti ob Pesnici 17. dec. skromno božičnico. Smemo, skoraj ne upamo, ker vemo, kako hudo je povsod, vendar dovolite, prosimo vse mariborske rodoljube za vsaj nekaj skromnih daril v blagu ali denarju, ki jih blagovljite za nas izročiti v Učiteljski knjigarni, zgornja Gospodska ulica. Vnaprej se vam za uslušanje zahvaljujejo: mali revni Šmarječani!

Nov upravni odbor Delavske zbornice. Včeraj se je sestal v Ljubljani plenum Delavske zbornice. Zasedanje je trajalo dopoldne in popoldne in so bila na dnevnem redu razna pereča vprašanja, ki se tičejo našega socialnega položaja, kakor tudi volitve verifikacijskega in upravnega odbora. Pri volitvah so bili pri tajnem glasovanju izvoljeni v upravo trije narodni socialisti, in sicer Juvan, Zemljč in dr. Bohinec ter trije marksisti in trije krščanski socialisti. Za zborničnega tajnika pa je bil ponovno izvoljen Filip Uratnik.

Organi mestnega načelstva pobirajo že nekaj dni naturalije, ki so jih hišni lastniki in najemniki vpisali na nabiralnih polah, ki so bile dostavljene vsem hišnim lastnikom, in obljudili darovati pomožni akciji. Da se olajša in čimprej zavriši zbirka, naproša mestno načelstvo vse dobrotnike, da imajo predmete, ki so jih obljudili darovati, pripravljene, da nabiralcem ne bo treba čakati in po večkrat hodiči k eni in isti stranki. Nadalje naproša mestno načelstvo vse darovatelje, da zlasti obnošeno obleko, obutev in perilo, koliko ni celo, izročijo v zakranem oziroma čistem (oprancem) stanju. Kdor pa ni vpisal v nabiralni polistvari, ki jih hoče darovati pomožni akciji, se naproša, da to sporoči socialno-političnemu oddelku mestnega načelstva. Rotovški trg 9 (tel. 2755), nakar se bo občinski organ zglasil pri njem in prevezel darilo.

Razglednice Jadranske straže. Poleg nacionalne si je nadel oblastni odbor JS v Ljubljani tudi veliko socialno nalogo ter hoče zgraditi svoj lastni dom ob Jadranu in s tem omogočiti ceneno letovanje naše mladine na morju, pa tudi pospeševati izlete naraščajočih članstva na morje. Zato je potrebna večja glavnica, v ta namen je ustanovljen posebni socialni sklad. Ta socialna akcija je razpredena na široko, da čimprej udejstvi veliki in važni svoj program. Socialnemu skladu je namenjen tudi čisti dohodek od prodaje razglednic, ki jih je izdal oblastni odbor pravočasno. Na finem papirju je umetniško izdelana slika pokrovitelja JS — Ni. Vis. prestolonslednika Petra, mladega mornarčka ob krmilu, ki nad njim vihra državna trobojnica. Slika je okvirjena z narodnimi motivi, med katerimi se plete trak z napisom »JS svoji deči«. Pod sliko je tudi znak JS. Razglednice so prav primerne za božične in novoletečne čestitke ter se bodo prodajale po vseh večjih parinicah po ceni 1 Din. Opozarjamо naše narodno čuteče in mladini naklonjeno občinstvo, naj pridno sega po teh razglednicah, ker se bo s tem zopet širila naša ideja po državi in pripravljeno se bo naši mladini do čimprejšnjega lastnega doma in izletov na morje.

Namesto venca na krsto inž. Albina Černeta sta darovala Podpornemu društvu slepih v Ljubljani ravnatelj Kari Fischer Din 500 in tovarna Doctor in drug v Mariboru Din 500, g. Adolf Marvan pa je daroval iz istega namena Protiherkulozni ligi v Mariboru znesek Din 100. Denar naj se dvigne v upravi »Večernika«.

Važno za službodajalce. Davčna uprava v Mariboru ponovno opozarja na dolžnost službodajalcev, da morajo od 1. julija 1933 naprej za vse svoje nameščence, delavce, domače služabništvo (služkinje, kuharice, sobarice, vzgojiteljice itd.), ki so zavezani socialnemu zavarovanju, odvajati davčino za kritie izrednih izdatkov proračuna »Bednostnega sklada« dravske banovine. Ta davčina znaša za nameščenca $\frac{1}{2}\%$ od brutto zasluga, mezde, odnosno plače, če od teh svojih prejemnikov plačuje uslužbeni davek, dočim znaša delež službodajalca 1% od vsakega zasluga, ne oziraje se na to, če je zavezani uslužbenemu davku ali ne. Naturalni prejemki se pa ne vzamejo v podlogo za odmero te davčine. Oni delodači, ki so še vedno v zaostanku s plačilom te davčine, se v lastnem interesu opozarjajo, da takoj plačajo zapadle obroke pri davčni upravi, ker imajo sicer nepotrebne stroške za opomin in event. prisilno izterjanje.

Obrtno gibanje. V mesecu novembru so bile na novo izdane naslednje obrtne pravice: Bogomir Jurij, prevažanje tovorov z avtomobilom, Taborska ul. 10; Franc Milavec, špedicija, Aleksandrova c. 49; Franc Prohaska, gostilna, Strma ul. 11; Cvetko Marin, brivec, Orožnova ul. 1; i z b r i s a n e pa so bile: Mila Plaučeva, gostilna, Aleksandrova c. 17; Friderik Reisman, mesar, Glavni trg; Marija Senekovičeva, gostilna, Koroška c. 79; Mihael Kokot, kavarna, Aleksandrova c. 45; Jožef Sparovičeva, trgovina z mešanim blagom, Ob bregu 16 in Maria Majdičeva, restavracija, Grajski trg 4.

Uvoz žive in zaklane perutnine v Švico. Uvoz žive in zaklane perutnine v Švico je omejen in se radi tega perutnina ne more uvažati brez posebne odobritve, katero mora prejemnik blaga dobiti od Service des importation près Département de l'économie publique, à Berne. Prošnje za uvoz perutnine se morajo predložiti navedenemu oddelku na predpisanim obrazcu. Svetujemo, da izvozniki ne odpremijo perutnino namenjene za Švico, dokler jih izvozniki ne obvestijo, da so prejeli uvozno dovoljenje, ker bodo švicarske pošte vračale vse pošiljke s perutnino, glede katerih jim ne bo predloženo uvozno dovoljenje.

Službeni list dravske banovine objavlja v letosnjem 99. številki: Uredbo o izvajaju javnih del, naredbo o kontroli kakovosti jajc za izvoz v Nemčijo, na račun carinskega kontingenta; odločbo o ukinitvi okrožnih inspektoratov; objavo naredbe o pobiranju trošarin po uredbi o izvajaju javnih del; objave glede statističnih podatkov o gibani dohodka od tak; podaljšanje začasnega trgovinskega sporazuma z Romunijo; razna tarifna obvestila ter objave iz »Službenih novin«.

Radio Ljubljana. Spored za torek 12. t. m. Ob 12.15: reproduciran vokalni koncert, jugoslovanski kvarteti, in oktet; 12.45: poročila; 13: čas, reproducirani valčki; 18: otroški kotiček; 18.30: reproducirane glasbene slike o lutkah in cvetkah; 19: francoščina, poučuje prof. Prezelj; 19.30: »Moja pot po Norveški«, pripoveduje dr. Skerl; 20: pevski koncert primadone bukareške opere; 20.45: radio orkester, eksotična glasba; 21.30: čas, poročila; 21.50: radio-jazz; 22.30: angleške plošče.

Kino Union. Danes zadnji dan igra dunajska veleopereta »Kralji valčki« z Willijem Fritschem, Renato Müller, Roso Barsony in Paulom Hörbigerjem. Prihodnji spored bo prekrasni ljubljanski film ameriške produkcije »Poslednji korak« s filmsko divo Joano Crawford in Nilsom Alsterjem; v nemškem jeziku.

Grajski kino. Še nekaj dni teče sijajen velefilm »Sen o sreči« (Zborom lepi dnevi). Brigita Helm, Krasen film polp melodiozne glasbe in izbornega petja. Bujni naravni nosnetki Španije, zemlje razkošja, strasti in pesmi, Paris. Nicla Biarić, znameniti Lurd, svetovno kopališče San Sebastian. Revija najkrasnejših toalet, zabava, napeto zanimivo dejanje mnogo veselja in še več razkošja, sijaj in ljubezen.

Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice, če ga popišete vsak dan zdravil na tečje, lagodno milo iztrebljenie črevesa.

Na očno gledališče

REPERTOAR.

Ponedeljek, 11. decembra: Zaprt.

Torek, 12. decembra ob 20. uri: »Orlov«.

Red A. Poslednje gostovanje Djuka Trbušovića.

Sreda, 13. decembra, Zaprt.

Poslednjič gestuje Djuka Trbušović v opereti »Orlov« v torek 12. t. m. Dosevanje predstave te opere so bile vse izborni obiskane ter so pokazale veliko priljubljenost Djuka Trbušovića, ki je dokazal, da je Dorošinski res njegova najboljša uloga. Rezervirajte si vstopnice! Predstava je za red A.

»Mala Eloramye«, popularna in tudi izven naših mej znana opereta Iva Tijardoviča, ki je nedvomno najboljši jugoslovanski opereti skladatelj, bo prihodnja glasbena noviteta. Premiere pričakujejo v Mariboru z velikim zanimanjem ter bo Božiču. Režija je Skrbinškova.

»Trnulčico«, pravljeno igro s petjem in plesom, ki jo je spisal Bolton-Bäckers, bodo uprizorili kot drugo letosnjo otroško premiero v kratkem. Režira Pavel Rasberger.

Pri hripi, bronhitisu, vnetju mandrijev, pljučnem kataru, zasluzenosti nosu, sponika, požiralnika in jabolka, obolenjih oči in ušes, skrbimo zato, da često očistimo temeljito želodec in črevo z uporabo naravnne »Franz Josefove« grenčice. Znameniti strokovnjaki za nego zdravja svedočijo, da »Franz Josefova« voda dobro služi tudi pri šenu in drugih mrzljih nalezljivih boljznih. »Franz Josefova« grenčica se dobri v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Sreda, 13. Večer eksperimentov gosp. Svengalija v »Veliki kavarni«.

Ljubljanska Vzajemna pomoč v konkuru. Banska uprava je razglasila nadljubljansko Vzajemno pomočjo, registrirano pomočno blagajno, konkurst. Članstvo in upniki naj predložijo svoje zahteve pristojnemu sodišču.

Velika mednarodna razstava perutnine, kuncov in golovov v Beogradu. Pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice Marije bo v času od 16. do 21. decembra v Beogradu velika državna in prva mednarodna razstava ter sejem perutnine, kuncov in golovov. Mimo naših perutninjarjev, kuncerejcov in gojiteljev golovov se je prijavilo za udeležbo na razstavi tudi že 6 tujih držav. Odobrena je za razstavljalce in za prevoz živali četrtna vožnja, za ostale obiskovalce pa polovična.

Lastno sestro je obstreli. Včeraj dopoldne se je dogodila v Št. Iiju v Slovenskih goricah huda nezgoda. Ko je 20letni posestniški sin Tonček Hag vzel očetovo puško, ki je bila nabasana, je ravnal pri tem tako neprevidno, da se je puška spróžila in so svinčena zrna obstreli njenega 5letnega sestrica Jerico. Dekletce je od hudič bolečin in od močne krvavitve omedelo ter so ga poklicani mariborski reševalci prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Mlada sraka. Včeraj dopoldne se je zglasil na policiji mariborski elektrotehnik Tichy z Aleksandrovo ceste in prijavil, da mu je neka 12letna dekla, ko je beračila, ukradla iz pisalne mize 390 Din. Tichy je tativno opazil šele tedaj, ko je mlada beračica že izginila brez sledu.

Sejem za prašiče. Sejem 7. t. m. je bil zelo slab. Pripeljali so 68 prašičev, od katerih jih je bilo prodanih le 34. Prodajali so: 3 do 4 mesece stare po 200—500 Din, 5 do 7 mesecev stare 300—360 Din, 8 do 10 mesecev stare 400—550 in leto stare 600 do 700 Din; kilogram žive teže 6 do 7 Din, mrtve pa 850 do 10 Din.

Izredni občni zbor Združenja sadnih eksporterjev. Včeraj je bil pri »Orlu« izredni občni zbor Združenja sadnih eksporterjev, ki je obravnaval razne aktuelle zadeve, ticoče se zdrženja. Upravje bila izrečena ponovna zaupnica za vestno poslovanje in prizadevanje za ureritev naše trgovine in izvoza sadja.

Pomagajmo si sami!

KLIC MLADIM ZASEBNIM URADNIKOM IN BREZPOSELNIKOM ABSOLVENTOM TRGOVSKIH AKADEMIJ IN SO RODNIH ŠOL.

Mnogo, premnogo se po vsem svetu govorji in piše o brezposelnosti in o kričnem izkoriščanju najmlajših nameščencev: kronični bolezni današnjega socialnega življenja. Ta sodobni pojav je v temni zvezi z ogromnim kompleksom problemov, katerih korenine segajo v vse gospodarsko, kulturno in socialno življenje sodobne družbe, je eden izmed najhujših udarcev, ki more zadeti zlasti najmlajše duševne delavce.

Na stotine in stotine nas živi v obupnem položaju in vzdušju brezposelnosti. To je eden izmed najaktuelnejših sodobnih socialnih problemov, ker ne uporabljajo samo fizično in psihično tisoče in tisoče mladih delazmožnih in delaželinih narodnih sil, temveč nevarno izpodjeda vso pravilno socialno, ekonomsko in kulturno življenje človeške družbe. Vsekakor bi bila najsvetješa dolžnost družbe, da izvede najintenzivnejšo zaščito brezposelnih. Sicer se je res začel zadnje čas na merodajnih mestih reševati problem brezposelnosti, a žal vse preveč ostajamo pri anketa, diskusijah, spomenicah, kongresih in rezolucijah. Vse to še ni odn. je rodilo premalo dejanskega uspeha. Mi vsi smo ostali še vnaprej zapostavljeni in izkoriščani, v negotovosti, bedi, nestalnosti in brezposelnosti. Naš položaj je dejansko le vedno slabši in slabši. In bo tak vedno, dokler se ne zagnemo sami!

Pomagajmo si sami! naj bo geslo nas vseh. Združimo se vsi brezposelni in zapostavljeni v enotno fronto ter začnimo reševati svoj problem brezposelnosti skupno. Zato moramo imeti svojo organizacijo, ki bo izšla iz nas in bo delala med nami, z nami in za nas. Mi sami moramo omejiti strahotne etične in materielle posledice brezposelnosti. Mi sami si moramo pomagati lažati bedo. Mi sami moramo poziviti in z vsemi sredstvi povečati svojo aktivnost. Vcepiti si moramo novo silno zaupanje v svojo moč in si zopet pridobiti vero v življenje — v bodočnost. Sami si moramo zopet pridobiti zmagovalni mladinski ogenj, ki se ne plaši nobenih ovir in mu niso nobene zapreke prevellike. Na nas je, da si organiziramo razne akcije samopomoči, da si osnujemo svoje urade za posredovanje dela. Da si pridobimo pravic, ki nam na vsak način pripadajo. V našem interesu je in sami moramo skrbeti za to, da čim bolj izkoristimo čas neprostovoljnih počitnic in prisiljenega brezdelja ter dočakamo konec krize s čim manjšimi žrtvami.

Vse to in še več bomo dosegli, če bomo šli na delo z združenimi močmi vseh izjem. Šele ko ne bo med nami resigniranih pesimistov, polnih predsdokov, neverov, bojazni in nezaupanja ter naivnega, ki se lovijo za besedne obljube in nasedajo raznim frajam in meglem obljubam, temveč bomo vse zavedni, aktivni, trdni in vedno pripravljeni pomagati drug drugemu, tedaj bomo vodili uspešen boj v korist vseh nas neupoštevanih. Zato je naša nova parola: »Intelektualci vseh stanov, združite se! Vsi brez izjem!« Prav vti, ki smo brezposelni in tudi oni, ki ste po službah na milost in nemilost odvisni od dobre volje svojega delodajalca, ki vam, kakorkoli se mu zljudi, znižuje plače, vas reducira, a ostalc ne reducirane preobremenjuje s prekomernim delom. Združiti se moramo, vti, ki smo se doslej vsak zase brezuspešno borili proti našim socialnim krivicam in proti našemu izkoriščanju. Šele, ko bomo vti združeni, bomo lahko izvedli uspešno zaščito svojih ekonomskeh, socialnih in kulturnih interesov, šele tedaj bomo lahko preprečili zniževanje plač, krično reduciranje in preobremenjenje drugih ter istočasno prisilno brezdejje najmlajših. Zahtevali bomo in le z združenimi močmi bomo dosegli enako plačevanje enakega dela, bodisi žen ali začasno zaposlenih. Doseči moramo odpravo večkratnih zasluzkarjev. Le z združenimi močmi bomo dosegli državno podporo vsem brezposelnim, ki se bo stekala iz novega progresivnega osebno dohodninskega davka na vse družinske dohodke, t. j. na dohodke mož in žene, ki znajo letno skupno nad 50.000 Din.

Vse to bomo lahko dosegli le z lastno organizacijo, ki pa mora biti v najožjem odnosu z vsemi ostalimi strokovnimi organizacijami, da bomo tako stvorili enotno fronto proti našim izkoriščevalcem. Zato sklicujemo za četrtek 14. t. m. ob 20.15. uri (četrtek na 9. zvečer) na ustanovni sestanek, in sicer v mali sejni dvorani Delavske zbornice (Sodna ul. 9, 3. ndstr.). Na sestanek vabimo vse absolvente trgovske akademije, srednjih in rodnih šol, pa tudi tiste, ki imajo le nižjo srednjo šolo ter so dovršili trgovske tečaje.

Pripravljalni odbor Krožka brezposelnih privavnih nameščencev in Zveze mladih intelektualcev, Maribor, Sodna ulica 3, 3. nadstr.

Pevski nastop koroškega zabora

LEPA MANIFESTACIJA SLOVENSKEGA BRATSTVA.

Na povratku s svoje turneje se je koroški pevski zbor iz Podjune ustavil tudi v Mariboru in priredil včeraj dopoldne ob 10. uri v veliki kazinski dvorani koncert s sodelovanjem mariborske Glasbene Matice, namenjen naši srednješolski mladini. Prostorno dvorano in galerijo je že pred napovedano uro napolnila mladina, med katero pa se je pomešalo tudi precej odraslih, v prvi vrsti koroških rojakov in ljubiteljev lepe koroške pesmi. Pevski zbor, ki ga tvorijo sami kmečki fantje, je predstavil navzočim predsednik centralnega odbora Kluba koroških Slovencev, državni pravnik g. dr. Fellicher iz Ljubljane, in ob tej priliki sprengovoril nekaj tako topnih besed, da je bil deležen burnega aplavza. Tudi so navzoči njegov govor večkrat prekinjali z viharnim odobravanjem in »živio-klici.«

Nato je zbor zapel štiri pesmi, ki so vsem zelo ugajale. Naša dekleta so se dolavila na odru s cvetjem in pripela vsakemu pevcu rdeč nagelj z zelenjem na prsa, pevovodja g. Kernjak in župnik g. Poljanec pa sta dobila krasne šopke. Po končanem sporedru je spregovoril župnik g. Poljanec navzoči mladini in končal svoj govor z vročo željo in pršnjo, naj nikdar in nikoli ne pozabi svojih bratov in sester onstran meja.

Pred nastopom mešanega zabora Glasbene Matice pa je pozdravil koroške delice pevovodja prof. Vasilij Mirk in med drugim dejal, da se je Glasbena

Matica radevolje odzvala povabilo mariborskega Kluba koroških Slovencev, k sodelovanju pri koncertu in da je namenjenega nastopa pokazati dragim gostom moderno in narodno pesem, ki je v svoji domovini nimajo prilike slišati. Pazljivo so poslušali koroški pevci pesem našega domačega zabora in jim je, kakor so sami pravili, segla prav do srca. Po končanem sporedru so koroške pevce pozdravili še nekateri mariborski javni delavci in predstavniki mariborskega Koroškega kluba ter vsi zaporedoma v svojih izvajanjih izrazili iskreno željo, naj pridejo zopet kajkmalu in naj nam prinesajo svojo pesem.

Nato so koroški pevci bili gostje Mariborčanov in so se po pristršnem slovesu vrnili v svojo domovino preko Prevalj.

Zmaga JNS v Limbušu

Včeraj so bile v Limbušu ponovne volitve občinskega odbora. Zanje je bilo med občani veliko zanimanje in je bilo pred voliščem ves dan precej živahno. Vloženi sta bili dve listi, in sicer prva JNS, katere nosilec je bil posestnik Anton Jauk, in opozicionalna z nosilcem Avgustom Javnikom. Ob 18. uri je bilo glasovanje zaključeno in se je volitev od 695 upravičencev udeležilo 408, tako da je bila udeležba 58.7 odstotna. Lista JNS je dobila 230, opozicijska pa 178 glasov. Tako se je tudi limbuška občina pridružila nacionalni fronti slovenskih občin.

Letošnja uprizoritev operete »Orlov«

Granichstaedtenova opereta »Orlov« je dosegla v Mariboru že ob prvi uprizoritvi lep uspeh, kar je menda napotilo gledališko upravo, da jo je ponovila tudi letos, sicer v malenkostno sprememnjeni zasedbi. Kot gost je nastopil v ulogi Dorošinskega g. Djuka Trbuhošč, ki je s svojo sijajno kreacijo znova vzbudil stare simpatije. Kot Nadja Nadjakovska je briljirala gdč. Udovičeva, ki šteje to ulogo med svoje najboljše. Izvrstna komika sta se zopet izkazala g. Daneš kot

Walsh in g. Harastovič kot Jefferson. Ljubka Kitty gdč. Barbičeva se je zopet polno razgibala. Sijajno kreacijo je ustvaril g. Pavle Kovič v ulogi tolmača Stepanova. Ostale uloge so igrali Harryja g. Nakrst, Freda g. Blaž, ingresa g. Tovornik, sobarico gdč. Starčeva, detektiva g. Gorinšček, biljetera g. Rasberger, poslovodjo g. Furjan, kontoristinjo g. Gorinščova in slugo g. Crnobori. Harastovičeva režija je storila kar se je dalo in je zadovoljila. Orkester je bil pod vodstvom g. Herzoga dober, prav tako tudi zbor. Tako je celotna ponovitev prav dobro uspela. — r.

Rače

Proslava prvega decembra. Res slavnostno smo proslavili naš največji narodni praznik. V bivši kapeli Tattenbachov se je vršila služba božja, pri kateri so prav lepo prepevali naši šolarji. Maše se je udeležilo kakih 30 gasilcev iz Podove in iz Rač v krajih, zastopniki Sokola in vseh drugih društev, orožništvo in financa, pa tudi lepo število vaščanov. Na poziv župana je skoro vsaka hiša razobesila državno zastavo. Vendar je še bila tu in tam hiša, celo obrtniška, brez nje, nekdo pa je menda smatral za potrebno, da tudi izobesi nekako dvajsetcentimetersko cunjo na dvoriščno stran, morda v posmeh? V nedeljo popoldan je bila na šolskem odru proslava, ki jo je priredilo Sokolsko društvo v zvezi s šolsko mladino. Poleg telovadnih točk vseh oddelkov je priredila šolska deca igrico »Sirota Jerica in Marko«, mladinski zbor podmladka Jadranske straže pa je zapel nekaj pesmi. Vsa proslava je vzorno pokazala misel in zmago zedinjenja. Prirediteljem gre vsa pohvala za delo in trud. Tudi proslava je bila zelo dobro obiskana. Vendar smo pogrešali pri njej celo mnoge člane Sokola, pa tudi marsikateri vaščan menda ne bi izgubil ničesar na svojem ugledu, ko bi se vsaj tokrat v letu spomnil na svojo državljansko dolžnost. Vse graje je vredna taka abstinenca, in če se prebivalstvo ne zaveda svojih dolžnosti do Sokolstva, bi se jih vsaj lahko in moralno zavedati do svoje šolske mladine. Smo radovedni na 17. december.

Poljčane

Praznik rudarjev. Naš rudnik Stanovsko, ki je bil do leta 1931. več let zapuščen in je spočetka zaposloval le malo nad 10 rudarjev, jih šteje danes že nad 100. Vsi ti so svoj praznik na dan sv. Barbare obhajali prav slovesno. V dolgi procesiji z državno zastavo na čelu so šli dopoldne k slovenski službi božji, potem pa so imeli pri rudarskemu tovarišu Matavžu skupno kosilo in prosto zabavo. Za naš kraj je to kajpak vselej poseben dogodek.

Ledenice se polnijo. Zadnji mraz je pomagal, da so si nekateri že začeli spravljati v lednice prvi led, ki je dosegel debelino 1 dm.

Smrtna kosa. Umrla sta v Poljčanah kar dva skoro ob istem času, in to prijetna, blizu 80letna Zofija Zorkova, ki so jo pred dnevi pripeljali iz bolnišnice, in družinski oče Ivan Tramšek, ki ga bodo otroti, ki hodijo še vsi v šolo, težko pogrešali. Blag jima spomin, ostalim naše sožalje!

Sv. Jakob v Slovenskih goricah

Slep kmetijskega gospodinjskega tečaja se je obhajal v nedeljo 3. t. m. v starci šoli. Pod vodstvom strokovno priznane gospe Premroujeve in njene pomocnice gdč. Mlakarjeve so pridna dekleta in žene Šentjakobčanke priredile razstavo številnih in dovršenih gospodinjskih izdelkov, kakor: perilnih, pecivnih, vkuhavank itd. Po zaključku razstave, obiskane po velikem številu župljanih, je bila prirejena zakuska. S pozdravom jo je otvorila ga. voditeljica Premroujeva in pozdravila goste, predstavitev oblastvenih korporacij ter vse ostale udeležence. Govorili so: g. živinorej, inšektor Zupanc s kmet. strokovnega vidika, g. župnik Erhartič o razvoju tečaja, g. Krnplež zahvalo v imenu

staršev, g. kmet. svetn. Kuret o pomenu takih tečajev za izobrazbo kmet. mladine, g. šol. upr. Vauda v imenu učit. društva o važnosti srčne, državljanske in nacionalne vzgoje takih tečajev in g. šol. upr. Cujnik zahvalo v imenu odsotnega g. župana Senčiča. Vmes so imeli poučne in poslovilne govore dekleta, udeleženke dnevnega tečaja, in sicer prav lepo izbrano in podano. Na pobudo g. Vauda se je improviziral moški kvartet ter zapel nekaj lepodonečih, večinoma domoljubnih pesmic. Vsa družba je ob primernem govoru stojé zapela drž. himno, ki je odmevala daleč po Jakobskem dolu. Nad vse hvalevredna je bila ter se izkazala kot prvovrstno uspešna prireditev istočasnega večernega tečaja, katerega je obiskovalo 30 žen. Gospa voditeljica, gdč. hčerka in gdč. pomocnica, vse so torej posvetile najpožrtvovalnejše svoje moči in sile ne le dnevnemu, marveč tudi nočnemu delu v tečaju, naše pa so tudi pri Jakobčanih globoko razumevanje in še globljo pa hvaležnost in ljubav za ta svoj trud, zato pa je slovo v nedeljo bilo težko, solzno. Pozdravljamo pa tudi ukrepe in skribi banske uprave in mariborskega okrajnega kmetijskega odbora, zlasti njegovega razumevnega in agilnega predsednika g. Schickerja, ki vsi roko v roki nudijo našemu obmejnemu kmetu in njegovi mladini prodiranje v gospodarsko-kmetijsko prosveto. Da, gospodarski problem je nacionalni problem našega obmejnega ozemlja, tega se zavedajmo in v ta namen obrnjene skrbi in vsote so spomeniki narodne posvetitve.

Sokolstvo

Sokol Tezno. Naše društvo je proslavilo 15letnico zedinjenja na prav svečen način. Dne 1. decembra ob 15. uri je slavila sokolska deca in mlajši naraščaj skupno s šolsko mladino. Slavnostno besedo je govoril šol. upravitelj in starosta Sokola, mladina pa je izvedla bogat in pester spored. — V nedeljo 3. decembra ob 10. uri se je pa zbral v šolski dvorani vse članstvo in starejši naraščaj. Starosta društva Tušák je otvoril svečano sejo s primernim govorom ter prečital poslanico Saveznega prvega namestnika starešine br. E. Gangla. Sokolska deca je ponovila svoj nastop na tak presrečen način, da so bili navzoči gjajeni do solz. Naše male sestrice so v svoji igri »Pomladkarica na dan Zedinjenja« pokazale, kako treba na človekoljuben način pomagati siromašni tovariši in njemi družnici — prav na ta naš največji narodni in državni praznik. Pokazale so nam odraslim, kako se izvede na tak praznik veliko dobro delo in odkrije plenitost zvestega sokolskega srca, kako se deli bratska ljubezen v teh težkih časih. Sledile so domovinske ljubavi polne deklamacije in pesmi mladinskega zabora. Ob sklepni slavnosti se je na najsvečnejši način izvršila prevedba dece v naraščaj, naraščaja pa v članstvo ter ginljiva in sveta zaobljuba članstva. Prvi je tokrat nastopila domača društvena godba na pihala pod taktirko br. Domicijana Sejančka. Zaigrala je našemu društvu posvečeno koračnico »Zdravo Sokol!«, kompozicijo br. kapelnika ter zaključila slavnost z mogočno državno himno. Proslave se je udeležilo mnogo priateljev Sokola — posebno starši naše mladine. Moralni uspeh je bil nad vse sijajen. — R.

Sokol Matice. Odborova seja se nadaljuje danes ob 20. uri v društveni sobi v Narodnem domu. Pridite vse in točno. Zdravo! Tajnik.

Denis Diderot:

Skrivnosti samostana

Roman.

Mati je ostala hladna in mi je ukazala, naj vstanem. Pokorila sem se ji in tako sve tiho nadaljevali vožnjo, dokler se ni voz ustavil pred neko osamljeno hišo. Stopili sve z voza in odšli v hišo, kjer so me odvedli v neko prostrano sobo. Na stopnicah sem še skušala omejčati mater, toda tudi tistikrat sem zman poteknila pred njo in objemala njene noge. Ona me je samo ostro in prezrljivo pogledala.

Tako sem stopila v novo ječo, v kateri sem preživelila šest mesecev ter se zman trudila, da bi mogla govoriti z očetom. Služkinja mi je prinašala jed, me ob nedeljah spremila v cerkev ter me po vrnitvi zopet zaklenila. Delala sem, čitala, se jokala, a včasih tudi pela. Dnevi so potekali žalostno in dolgočasno; hrabril me je samo čustvo zadovoljstva, da nisem v samostanu. Toda bilo je sklenjeno, da moram postati redovnica, in počela sem.

Trmolovost in nepreprosljivost mojih staršev mi je čimdalje holi vzbudila misel, da sem nezakonski otrok. Ta sum se postal tudi kmalu verjeten in prišli so dokazi.

Za časa svojega jetništva sem imela zelo malo časa za izvrševanje verskih dolžnosti. Samo ob velikih praznikih so me puščali k spovedi. Mati in jaz sve imejli istega spovednika in njemu sem se po-

tožila radi svojih nezgod, ki so me trle zadnja leta. Spovednik je bil dobrohoten človek, poslušal me je in mi odgovoril:

»Ne pritožujte se zaradi matere, hčerka, ona je dobra. Pomislite vedno, da mora biti tako okrutna proti svoji volji.«

»Proti svoji volji! Kdo jo more k temu siliti? Me mar ni ona rodila? Jeli kakšna razlika med menoj in mojima sestrami?«

»Zalibog, je.«

»Ne razumem.«

Hotela sem omeniti še nekaj primerjav med nami, ko je spovednik reklo:

»Ne, vaši starši niso nečloveški; sprejmite potrpežljivo njihovo ravnanje in glejte, da zaslužite vsaj v božjih očeh milost. Govoril bom z vašo materijo in storil za vas vse, kar bo mogoče.«

Nekaj dni nato — bilo je zvečer — je stopila v mojo sobo služkinja ter mi po materinem naročilu velela, naj se običem in odidem ver. Voz je bil že pripravljen. Služkinja in jaz sve vstopili ter se odpeljali v Feuillants, kjer naju je pričakoval oče Serafin. Ko sem razburlena in radovedna ostala z nilm sama, mi je pričel govoriti:

»Dobil sem dovoljenje, da vam odkrijem skrivnost, ki je vzrok obnašanja vaših staršev napram vam. Dovelj ste razumni, zato se vam more odkriti skrivnost, dasi nimate za to nobene pravice.«

Dolgo sem brezuspešno negotovljala vašo mater, da vam vse odkrije. Pomisliti pa morate, da je strašno za mater, če mora svoji hčerki sama izpovedati svoji greh. Trdno je upala, da se bo lahko ognila temu ponižanju ter vas bo tudi brez tega vodila po svoji volji, toda na žalost se je uštela. Skratka: Vi niste hčerka gospoda Simonina.«

»Slutila sem,« sem dejala.

»Pomislite zato, če vas more mati brez očetovega dovoljenja pustiti živeti skupaj z ostalima hčerkama, katerima niste sestra? Je-li treba možu priznati stvar, ki jo on že sluti?«

»Toda, kdo je moj pravi oče?«

»Tega ne vem,« je odgovoril oče Serafin, in nadaljeval:

»Toda, kdo je moj pravi oče?«

»Tega ne vem,« je odgovoril oče Serafin, in nadaljeval:

»Ukrenjeno je že tak, da ne dobite zakonite zapuščine, tako da bi v primeru tožbe pred sodiščem izgubili pravdo. Če vam umre starši, se bo komaj kaj našlo za vas; zato je bolje, da greste v samostan, ker boste sicer pozneje to obžalovali.«

»Nemogoče. Ne zahtevam nobenega denarja.«

»Mar ne veste, kaj je revščina, delo in pomanjkanje?«

»Zato pa poznam vrednost svobode in trpljenje jetništva. Poznam muke poklica, za katerega nisem rojena.«

»Povedal sem vam vse, kar mi je bilo treba, vi pa sedaj premislite.«

Po teh besedah je oče Serafin vstal.

»Še eno vprašanje,« sem rekla.

»Kakor želite.«

»Vesta moji sestri za skrivnost mojega rojstva?«

Odgovoril je, da ne veda. Jaz pa sem dejala:

»In kljub temu sta pripravljeni okrasti me, ti moji sestri! Saj sem vendarle sestra v njeni mislih!«

»Sebičnost, sebičnost, draga dete,« je odgovoril. »Na tem svetu misli vsak samo na sebe. Če ne bi bili imeli denarja, se ne bi bili tako hitro poročili. Če bi sedaj hoteli tudi kaj storiti za vas, bi to preprečila njuna moža, ki bi težko pristała na kakšno delitev. Svetujem vam, da se sporazumete s starši in da poslušate zlasti mater. Pojdite v samostan! Data se vam bo mala renta, od katere boste tam lahko mirno — ne rečem srečno — mogli živeti. Sicer pa vam nočem tajiti, da vaš oče dobro sluti, da ste mu hči samo pred zakonom. Bodite torej razumljiv in ravnajte se po mojem nasvetu.«

Vstala sem in se razjokala. Tudi oče Serafin je bil ginjen. Oči je dvignil proti nebu, kakor da bi molil, nato pa me je spremil do voza, ki me je odpeljal domov.

Bilo je kasno. Vso noč in ves naslednji dan sem premisljevala o vsem, kar mi je bil povedal. Očeta nisem imela, mati mi je bila odtujena radi grižnje vesti, doma sem bila zaprtta, brez upanja in brez izgleda na boljše. Če bi me bili po poroki obeh sester pustili mirno v rodbini, bi me bil morda kdo poročil tudi brez dote, toda sedaj, po onem samostanskem šandalu, je bilo to popolnoma izključeno. Hotela sem pa poizkusiti še zadnjo možnost, zato sem zaprosila mater za razgovor.

Ko in če imajo to, tedaj so spolnjeni vstogoji za zakon.

Mladina obiskuje pozimi razne sovjetske klube, poleti pa hodi na izlete v prosti naravo. Mladenci in mladenka kaj kmalu skleneta prijateljstvo, in če ima on svojo sobo, je sklenjen že tudi zakon.

Nekaj dni nato se dekle preseli s svojimi stvarmi v svoja kavalirja, in sicer samo takrat, če nima sama prostornjeje sobe. V tem primeru se preseli on k njej.

Motivov za ločitev zakona sploh ni treba navesti, vendar pa zahtevajo oblast, da se roditelji brigajo za svoje otroke. Če se mož in žena glede otrok sporazume, tedaj ni prav nobene ovire za ločitev zakona in je ta izvršena v nekaj minutah.

Izraz »nezakonski otrok« je v sovjetski Rusiji nepoznan. Če žena ali dekle prijava rojstvo otroka, jo vprašajo samo, kdo je oče, in to brez ozira na to, ali je njen mož ali ne, vendar pa je obvezan, da skrbí za otroka. V vsakem primeru pa ščiti oblast mater in otroka.

Pri vsem tem igra veliko vlogo omejevanje porodov, ki mu sovjetski režim nudi veliko zaščito. Vendar se na ta način ugonabljajo milijoni zdravih deklet.

Mlade žene, ki so se poročile s starejšimi moškimi, se ločijo od njih in iščijo mlajših. Pri tem jih nič ne more ovirati. V Moskvi je mnogo žen, ki po širirat na leto menjajo može, in pravisto se dogaja tudi z moškimi. Kakor je iz tega razvidno, Rusi na svoj poseben način rešujejo problem zakona in ločitve.

SPORT

Tekmovanje za državno nogometno prvenstvo končano. Včeraj se je v Zagrebu odigrala zadnja prvenstvena tekma za državno nogometno prvenstvo, in sicer med Haškom in novosadsko Vojvodino. Zmagal je Hašk v razmerju 7:2 (4:1). Državno prvenstvo si je to leto priboril BSK z 31 točkami, na drugo mesto se je plasiral Hajduk z 28, 3. Jugoslavia 23, 4. Hašk 23, 5. BASK 23, 6. Gradiščki 21, 7. Concordia 18 in 8. Primorje 17 točk.

Včerajšnje nogometne tekme.

Gradec: Študbahn:Hakoah 5:1 (4:1); Sportklub:Sturm 3:1.

Amsterdam: Avstrija:Holandska 1:0 (0:0).

Praga: DFC:Sparta 2:1; Teplitzer FC: Slavija 2:1.

Lausanne: Admira (Dunaj):Lausanne FC 2:2.

Turin: Milan:Juventus 2:1; Ambrosiana:Roma 1:0.

Kongres Zveze športnih zvez. Včeraj se je vršil v Zagrebu četrti kongres SSS, katerega so se udeležili zastopniki skoraj vseh športnih organizacij. Po poročilih posameznih funkcionarjev je bila izvoljena naslednja nova uprava: predsednik dr. Stevan Hadži, I. podpredsednik general Knežević (Beograd), II. podpredsednik dr. Pavlin (Ljubljana), III. podpredsednik Ugrinić (Zagreb), tajnik

Macanović, II. tajnik dr. Gavrančić, blagajnik Janković, v nadzorni odbor pa dr. Heinz, Bošković in Dobrin. Zborovanja se je udeležil tudi zastopnik Nj. Velikralja general Damjanović in drugi značajni sportni delavci.

Koliko sportnikov je v naši državi. Po statistiki Zveze športnih zvez je v naši državi 12 športnih zvez s 36 podzvezjadi. Športnih klubov je v Jugoslaviji 916, ki imajo skupno 49.000 tekmovalcev in 150.000 odraslih članov.

Bojšev ško zakonsko življenje

ZAKON IN LOČITEV V SOVJETSKI RUSIJI.

V državnem uradu za sklepanje zakonov v Moskvi ni težko biti priča primernom, ki se ponavljajo dan za danem v današnji Rusiji.

Mlad par je stopil v pisarno in izročil uradnici, čednemu dekletu, svoje listine.

»Vi ste že skoraj leto dni poročeni?« je vprašala uradnica. »Imate tudi otroke?«

»Ne . . .« odgovorita mož in žena oblikati.

»Katero ime želite imeti v bodoče?« vpraša nadalje uradnica ženo.

»Dekl'ško.«

Po odgovoru je uradnica nekaj napisala na listine in jih vrnila mlademu paru.

»Ločena sta« je rekla precej glasno in jima ponudila roko.

Sklenitev zakona je v današnji Rusiji čisto navadna pogodba. Izginile so vse stare ceremonije. Še bolj preprosta pa je ločitev. Odkar Rusi uživajo to svobodo, so se družinske razmere popolnoma spremenile.

Za ločitev zakona je pristojen državni urad, in radi tega službeno registriranje zakona sploh ni obvezno. Ko mož in žena

osnujeta skupno gospodinjstvo z namenom, da se poročita, se to smatra, da sta že zakonska mož in žena brez ozira na to, ali sta sklenila zakon v državnem uradu za ženitve ali ne. Zadostuje, da obvestita samo svoje prijatelje in najblžje sosedje, pa je zakon popolnoma veljavven. Za srečno zakonsko življenje v Rusiji torej ni potreben noben poseben blagoslov in niso potrebne nobene ceremonije.

Odnos med moškim in žensko je popolnoma svoboden in spominja na primativno kulturo.

Osemnajstletni mladenič in šestnajstletno dekle imata pravico, da se brez posebnega dovoljenja poročita. Naravno je, da mladi ljudje zelo radi tako prakticirajo. Gospodarske, finančne in rodbinske razmere, ki v drugih državah pri sklenitvi zakonov igrajo veliko vlogo, v današnji Rusiji sploh ne pridejo v poštev. Leta, preživeta v revoluciji so pripravila ljudi, da so zadovoljni z najmanjšim. Zadovoljni so, če imajo streho nad glavo, če imajo košček kruha in vsaj eno obla-

Mali oglasi

Razno

Sobo odda

OPOZORILO. Opozarjam, da nisem plačnik za dolgove v denariju ali blagu, ki bi jih naredila moja žena Terezija. — Vaupotič Franc, gostilničar, Govčeva, Sv. Lenart v Sl. g. 4715

SANKE, prvo vrstne in zelo poceni, kupite pri tvrdki Justin Gustinčič, Maribor Tattenbachova ulica 14. 4650

Stanovanje

DVOSOBNO STANOVANJE soleno, suho, oddam takoj mimi stranki. Vprašati Koroska cesta 102, pritliče. 4714

Spremljite se CMD

SLUŽKINJA z dobrimi spričevali se sprejek manjši družini. Predstaviti se je med 2. in 4. uro v Dr. Roznovi ulici št. 14.

KOVAŠKI POMOČNIK z večletno prakso se takoj sprejme kot vodja. Naslov v upravi lista. 4689

OPREMLJENO SOBO soleno, s posebnim vhodom, električno lučjo, oddam. Stritarjeva ulica 5, I. 4694

Službo dobi

JUGOSL. RADNIŠKA (DELAVSKA) ZAJEDNICA, oblastni odbor v Mariboru potrebuje za takoj 180 tkalcev. Zglašo se vsaki dan od 17 do 19. ure v hotelu Mariborski dvor.

BANČNI URADNIK s 15. letno bančno prakso isče zapošlitve v industriji ali kakem večjem podjetju. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Vsestransko verziran« 7005

Pouk

PARISIENNE DONNE Leçons de français. Lipavec Tržaška cesta 53. 4700

NEMŠČINA!

Inteligentna metoda, brez učenja posameznih besed. Od 11. člen uspeh tudi pri jezikovnem nenadarjenih. Naslov v upravi lista. 4665

Dopisi

KLIJUB VSEM PROŠNJAM na glasu o Tebi. Nuino Te prosim, iavi se mi pod »Madona kle si.« 4646

Nova

„Jutrova mladinska knjižica“ je izšla